

Saksutredning

Arkivreferanse: 2024/10095-1

Saksbehandler: Frida Omma

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Utvalg for samfunnsutvikling

Overordnet besøksstrategi - Senja kommune 2025-2035

Vedlegg:

- 1 Overordnet besøksstrategi Senja kommune 2025-2035
- 2 Vedlegg 1_Liste_lokasjoner_2025
- 3 Vedlegg 2_Handlingsplan_Overordnet besøksstrategi Senja kommune 2025-2035
- 4 Vedlegg 3_Bærekraftig Besøksforvaltning i Midt-Troms
- 5 Kurshefte_Besøksforvaltning for folkevalgte

Kommunedirektørens innstilling

Utvalg for samfunnsutvikling vedtar å legge Overordnet besøksstrategi Senja kommune 2025-2035 ut til offentlig ettersyn i minimum 6 uker.

Saksopplysninger

Arbeidet med overordnet besøksstrategi for Senja kommune startet allerede i 2020, og bygger blant annet på rapporten «Bærekraftig besøksforvaltning i Midt-Troms» fra mai 2019 (vedlegg 3).

Det er utarbeidet en oppdatert oversikt over lokasjoner fra denne rapporten, med status og behov (vedlegg 1). Listen inneholder i tillegg enkelte lokasjoner det har kommet innspill til kommunen på etter at rapporten ble levert. Det forventes innspill til denne oversikten i forbindelse med offentlig ettersyn. Den er også ment å være et levende dokument med mulighet for løpende oppdatering av status og behov, og årlig gjennomgang med tanke på prioritering av tiltak gjennom avsetning av interne ressurser til oppfølging, og eventuelt finansiering i budsjett og økonomiplan.

Besøksstrategien bygger dessuten på, og henger tett sammen med, Masterplan for reiseliv, *Senjaregionen som attraktivt og bærekraftig besøksmål "Senja - By Invitation"*. Masterplanen revideres i 2025 i forbindelse med re-merking av Senja som bærekraftig reisemål i 2026.

Den overordnede besøksstrategien skal være et styringsdokument for besøksforvaltning i Senja kommune, og er utformet som en forenklet besøksstrategi i tråd med Miljødirektoratets veiledere for naturbaserte områder med mye besøk.

Strategien følger definisjonen for besøksforvaltning fra NOU 2023: 10, som “innebærer å utvikle strategier og benytte ulike verktøy for å forebygge og avbøte uønskede konsekvenser av besøk på naturmiljø, kulturmiljø og/eller i lokalsamfunn, og øke den sosiale, kulturelle, økonomiske og miljømessige verdiskapingen av besøk” (side 74-75).

Når det oppstår motstridende mål mellom å ivareta verneverdiene, tilrettelegge for besøkende og fremme lokal verdiskaping, skal ivaretagelsen av verneverdiene prioriteres høyest. Besøksforvaltning tar hensyn til alle som besøker et område, fordi slitasjen på et reisemål er den samme uavhengig av hvem som forårsaker den. Dette innebærer at selv lokalbefolkningen regnes som besøkende i denne sammenhengen.

Vedlegg 5 til saksutredningen er et kurshefte for folkevalgte om besøksforvaltning, laget av Nordland fylkeskommune, som påpeker særlig potensialet for bærekraftig stedsutvikling gjennom besøksforvaltning. Dokumentet gir en god introduksjon til sammenhenger i besøksforvaltningen og er nyttig lesning.

Den overordnede besøksstrategien til Senja kommune er organisert i fem kapitler. Det første kapitlet beskriver sentrale interessenter, grunnlagsdokumenter av betydning, samt kommunale planer og rammeverk som er relevante. Kapittel 2 handler om mål og verdigrunnlag for kommunens besøksforvaltning. Kapittel 3 gir en oversikt av Senja kommune som et naturbasert reisemål med en sammenfatning av natur- og kulturverdier, lokalsamfunn, sikkerhet og beredskap. Kapittel 4 er en analyse av målene sett i lys av kunnskapen og beskriver grunnleggende prinsipper og strategiske grep for bærekraftig besøksforvaltning og bred verdiskaping. Kapittel 5 er en kort beskrivelse av oppbyggingen til handlingsplanen med tilhørende vedlegg (vedlegg 2).

Handlingsplanen sammenfatter de ulike prosessene som er pågående eller som bør igangsettes i besøksforvaltningen i kommunen, og er ment å være et levende dokument sammen med oversikten over lokasjoner, som tar hensyn til nye utfordringer og behov som kan dukke opp.

Overordnet besøksstrategi er delvis svar på formannskapetets bestilling i vedtak pkt. 5 i KST sak 77/2021 den 27.05.21: “Formannskapet ber om sak til kommunestyret 16. september der kostnader og plan angående toaletter, permanent, på de utfartsstedene som er kartlagt. Arkitektonisk utforming og FDV bør ligge ved”.

Siste ledd i vedtaket inngår foreløpig ikke i strategien, men prinsipper for arkitektonisk utforming og FDV kan eventuelt innarbeides som del av kapittel 4 eller som eget vedlegg til strategien. Siste ledd i vedtaket er også delvis under oppfølging av kommunedirektøren gjennom utredning av «parkvesen».

På grunn av omfanget til den overordnede besøksstrategien har det ikke vært gjennomført medvirkningsprosess på lokalt nivå slik som i de stedsspesifikke besøksstrategiene (Fjordgård og Tranøyfjorden). Dokumentet som sådan er en start på medvirkningsprosessen, som nå sendes ut på offentlig ettersyn med mål om å involvere interessenter fra hele samfunnet. Medvirkning er viktig også med tanke på forankring og eierskap, slik at interessenter tar ansvar og er med på gjennomføring av tiltak.

Det er pågående gjeste- og innbyggerundersøkelser i regi av Visit Senja i forbindelse med re-merking av Senja som bærekraftig reisemål. Data fra undersøkelsene vil bli supplert i den endelige versjonen i kunnskapsgrunnlaget i den overordnede besøksstrategien.

Det tas høyde for endringer i strategien med vedlegg som følge av innspill under offentlig ettersyn, men også som følge av ny informasjon/innsikt kommunen får tilgang til før dokumentene legges fram til sluttbehandling i kommunestyret.

Vurdering

Utvalg for samfunnsutvikling anmodes om å vedta at Overordnet besøksstrategi Senja kommune 2025-2035 legges ut til offentlig ettersyn. Etter periode med offentlig ettersyn skal overordnet besøksstrategi sluttbehandles av Senja kommunestyre etter innstilling fra Utvalg for samfunnsutvikling.

Kommunedirektøren vurderer at strategien bygger på et solid kunnskapsgrunnlag, samt beskriver grunnleggende prinsipper og strategiske grep som er relevante for helhetlig og langsiktig besøksforvaltning i kommunen.

I perioden med offentlig ettersyn skal det gjennomføres folkemøter for innspill fra innbyggere på flere steder i kommunen.

Senja rådhus, 29.04.2025

Stine Jakobsson Strømsø
kommunedirektør